

31.12.1960 TARİHLİ VE 193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DE- ĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN

Kanun No.: 2454

Kabul Tarihi: 1.5.1981

(5.5.1981 gün ve 17331 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

GEREKÇESİ,
KANUN TASARISI
VE
KOMİSYON RAPORLARI

Milli Güvenlik Konseyi S. Sayısı: 195 (1/171)

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ
BAZI VERGİ KANUNLARINDA (GELİR VERGİSİ KANUNUNDA)
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı: 101-816/03324

23 Nisan 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.4.1981 tarihinde kararlaştırılan "Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend ULUSU
Başbakan

GENEL GEREKÇE

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda 2361 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerin uygulanması esnasında bazı tereddütlerin doğduğu anlaşılmış olup, tasarı ile bu tereddütlerin giderilmesini sağlamak amacıyla, Gelir Vergisi Kanununun bazı maddelerinde açıklık getiren düzenlemeler yapılması öngörülmüştür.

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Tahsilatın Hızlandırılması Hakkında Kanun ve Bina İnşaat Vergisi Kanununun bazı hükümleri günün ekonomik şartları çerçevesinde yeniden gözden geçirilerek, değişiklikler yapılmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1. — Daha önce Gelir Vergisi Kanununun 10 ncu maddesinin son fıkrasında 2361 sayılı Kanunla küçük çiftçi muaflığının tayini yönünden miras ortaklığının ortaklık sayılacağı hükme bağlanmış iken uygulamada tarım arazilerinin verim kaybına yol açabilecek şekilde bölünmesine neden olabileceği gerekçesiyle anılan hüküm madde metninden çıkarılmaktadır.

MADDE 2. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 11 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 25 beygir gücünden fazla bir yahut toplam güçleri bu haddi aşan birden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin küçük çiftçi muaflığından faydalanamayacakları hükmü, hâsılatları tutarı düşük olan ve esasen küçük çiftçi muafiyetinden faydalanmaları gereken çiftçileri de mükellefiyet kapsamına alarak beyanname verme külfetiyle karşı karşıya bıraktığından beygir gücü esası kaldırılarak birden fazla traktöre sahip olanların muafiyetten faydalandırılmamaları esası getirilmektedir.

MADDE 3. — Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü maddesindeki küçük çiftçi muafiyetine ilişkin yıllık satış tutarı ölçüsünün 250 bin liradan 500 bin liraya yükseltilmesi karşısında 13 ncü maddeye paralellik sağlamak amacıyla kültür nevirlerine göre arazi birimlerinin getirilebileceği ortalama randıman ve fiyatlar dikkate alınmak suretiyle 12 nci maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçüleri yeniden tespit edilmiştir.

MADDE 4. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü maddesinde yer alan küçük çiftçi muafiyetine ilişkin 250 000 liralık yıllık satış tutarı ölçüsü, ürünlerin taban fiyatlarındaki artışlar ve günümüzün ekonomik şartları dikkate alınarak 500 000 liraya yükseltilmiş bulunmaktadır.

MADDE 5. — Gelir Vergisi Kanununun vergi karnesi esasına ilişkin 35 nci maddesinde yapılacak değişikliklerle Vergi Usul Kanunun hükümlerine uygunluk sağlanmaktadır.

MADDE 6. — Zirai kazancın götürü gider esasına göre tespitine ilişkin bir milyon liralık had, yıllık hâsılatlar tutarı dört milyon liraya kadar olan çiftçilerin basit bir biçimde vergilendirilmelerini sağlamak amacıyla dört milyon liraya yükseltilmiştir.

MADDE 7. — Yapılan değişikliklerle; götürü gider emsali, zirai faaliyet, bölge, arazi ve mahsul türüne bakılmaksızın kanuni Ölçü mahiyetinde ve % 70 olarak tespit edilmektedir.

MADDE 8. — Gelir Vergisi Kanununun zirai kazancın işletme hesabı esasına göre tespitini düzenleyen 55 nci maddesine eklenen fıkra ile zirai kazancın tespitinin de dönem başı stoklarının gider, dönem sonu stoklarının da hâsılat olarak sayılması konusuna açıklık getirilerek, bu konudaki tereddütlerin giderilmesi sağlanılmaktadır.

MADDE 9. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 12 nci maddesinde yer alan ziraat gruplarında yapılan değişikliğe paralel olarak mükerrer 112 nci madde yeniden düzenlenmekte ve incir ziraatı 14 ncü gruptan çıkarılarak 22 nci gruba dahil edilmektedir.

MADDE 12. — Zirai kazancın götürü gider esasına göre tespitinde, götürü gider emsalinin kanuni ölçü mahiyetinde ve bütün zirai mahsuller ile zirai faaliyet türleri için % 70 olarak belirlenmesi nedeniyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 2361 sayılı Kanunla eklenen Geçici Madde hükmü de yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu düzenleme ifade dışında hiçbir uygulama değişikliği getirmemektedir.

MADDE 13. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 53 ncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan götürü gider usulüne tabi olmanın şartı olan bir milyon liralık haddin dört milyon liraya yükseltilmesi yolundaki değişikliğe paralel olarak 2431 sayılı Tahsilatın Hızlandırılması Hakkında Kanunun 8 nci maddesinin son fıkrasında yer alan hüküm kaldırılmakta ve Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 17 nci maddeyle 1980 yılında götürü gider usulünde vergilendirilmiş olmak koşuluyla mezkûr yıl hâsılatları tutarı dört milyon lirayı aşmayan çiftçilerin 1981 yılında da götürü gider usulünden faydalandırılmaları sağlanmaktadır.

MADDE 14. — Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 18 nci madde hükmü ile, kurumların 1980 takvim yılında elde ettikleri, iştirak kazançlarının istisnasına tabi olup üzerinden vergi tevkifatı yapılmamış bulunan kazançlarının da Gelir Vergisi Kanununa 2361 sayılı Kanunla getirilen "vergi alacağı" müessesesine uyumunu sağlamak için tevkifata tabi tutulmaları öngörülmektedir.

MADDE 15. — Bilindiği üzere daha önce Gelir Vergisi Kanununun 23/2 nci maddesi ile vergiden istisna edilmiş olan gerçek usulde vergiye tabi çiftçilerin ziraat işlerinde bilfiil çalıştırdıkları işçilerin ücretleri anılan Kanunda 2361 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucu 1.1.1981 tarihinden itibaren Gelir Vergisi kapsamına alınmış bulunmaktadır. Ancak daha önce

büyüklüğü no olursa olsun götürü gider usulünden yararlanabilen çiftçilerin gerçek usulün mükellefiyetlerine uyumunu sağlamak amacıyla ve vergi karnesi zorunluluğunun 1.1.1982 de yürürlüğe gireceği göz önüne alınarak, bu tarihe kadar gerçek usulde vergiye tabi çiftçilerin ziraat işlerinde bilfiil çalışan işçilerin (şoför ve makinist hariç) ücretlerinin 1.1.1982 tarihine kadar vergiden müstesna tutulması sağlanmaktadır.

MADDE 16. — Bilindiği üzere Gelir Vergisi Kanununda 2361 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle vergi sistemimize vergi alacağı müessesesi getirilmiş ve kurumlar tarafından ödenen Kurumlar Vergisinin yarısı ileride bu kazancı kâr payı olarak elde edecek gerçek kişinin vergi alacağı olarak kabul edilmiştir. Vergi alacağı sisteminin esası elde edilen kâr paylarının kaynağı ile ilgilenmeksizin kazancın elde edildiği ilk kurumda vergilendirilmesi olup, bu amacı sağlamak için kurumların Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratlardan da dağıtılsın veya dağıtılmasın % 33 1/3 vergi tevkifatı getirilerek, vergi alacağı sisteminin aksamadan işlemesi sağlanmış bulunmaktadır. Nitekim söz konusu tevkifat kurumdan kâr payı elde edeceklerin gerçek kişi, ticaret şirketi veya Kurumlar Vergisi mükellefi olduğuna bakılmaksızın yapılmaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratlarından yapılacak tevkifata ilişkin 94/8 nci maddesinde yapılan değişiklikle esas olarak yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde tevkifata tabi tutulmakla beraber, ihraç kanunlarına ve Devletin kanunların verdiği yetkiye dayanarak, akdettiği mukavelenamelere göre vergiden muaf kabul edilen menkul kıymetlerin temettü, faiz ve ikramiyelerinin nakden veya hesaben dağıtıldıkları anda tevkifata tabi tutulmaları öngörülmektedir.

MADDE 17. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 nci maddesinde yapılan değişiklikle, daha önce sakatlık dereceleri yönünden iki gruba ayrılan hizmet erbabının çalışma gücünü kaybetme farklarını daha iyi aksettirebilmesi amacıyla üç grupta toplanması ve uygulanacak indirimin günün şartlarına uygun bir hale getirilmesi öngörülmektedir.

Böylece 1 nci derece sakat sayılan bekâr bir hizmet erbabının sakatlık indirimi olarak 36 bin lira, özel indirim olarak 4 500 lira ve genel indirim olarak da 600 lira olmak üzere ayda 41 100 liralık ücreti vergi dışı kalacaktır. Hizmet erbabının evli ve çocuk sahibi olması halinde bu miktar daha da artacaktır.

MADDE 21. — Yürürlük maddesidir.

MADDE 22. — Yürütme hükmüdür.

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU RAPORU

TC
Milli Güvenlik Konseyi
Bütçe - Plan Komisyonu
Esas No.: 1/171
Karar No.: 75

29 Nisan 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 23.4.1981 tarihinde Milli Güvenlik Konseyine sunulan "Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"nın Komisyonumuzca yapılan incelemesi sonucunda;

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 2431 sayılı Tahsilatın Hızlandırılması Hakkındaki Kanun ve 2351 sayılı Bina inşaat Vergisi Kanununda değişiklik yapılmasını öngören tasarı, ilgili kanunlarda ayrı ayrı değişiklik yapılmasını sağlamak amacıyla, gruplandırılmış ve adı geçen dört kanunda değişiklik yapılacak şekilde tasarı bölümlendirilmiştir.

1 nci bölüm olarak ele alınan 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda, 24.12.1980 gün ve 2361 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerden, Küçük Çiftçi ve Esnaf muafiyetleri ile sakatlık indirimlerinin yeniden gözden geçirilmesi,

işletme büyüklüğü ölçüsü, küçük çiftçi muafılığı, vergi karnesi esası, yıllık hâsılat tutarı, hâsılatı uygulanacak götürü gider emsali, zirai kazancın işletme hesabı esasına göre tespitinde hesap dönemi, Bağ ziraatında ve diğer meyvelerde dönümden alınacak vergi, kara ve su avcılığı için götürü giderin yeniden tespiti, götürü gider emsalinden faydalanma, iştirak kazançlarında tevkifat gibi hususlarda uygulamadan doğan aksaklıkların giderilmesi amacıyla yönelik tasarı olumlu bulunmuş ve maddelerin incelenmesine geçilmiştir.

Aynı kanunun "Gelirin Unsurları" başlıklı 2 nci maddesine 2361 sayılı Kanunla eklenen vergi karnesi ile ilgili son fıkranın yürürlükten kaldırılması amacıyla düzenlenen metnin 1 nci madde olarak tasarıya eklenmesi suretiyle,

Çerçeve 1 nci madde ile değiştirilen 1 O ncu maddenin son fıkrası hükmüne göre, yarıcılığın ortaklık sayılacağına dair düzenleme 2 nci madde olarak aynen,

Çerçeve 2 nci madde ile değiştirilen 11 nci maddenin 2 nci fıkrasına göre, ticari veya mesleki kazançları dolayısıyla gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlardan küçük çiftçi muafılığından istifade edemeyeceklerin tanımını değiştiren düzenleme 3 ncü madde olarak aynen,

Çerçeve 3 ncü madde ile değiştirilen aynı Kanunun 2361 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesi, tespit edilen "işletme büyüklüğü ölçüsü"nün gruplar düzeyinde yeniden değerlendirilmesi suretiyle ve 4 ncü madde olarak,

Çerçeve 4 ncü madde ile değiştirilen 13 ncü maddenin 1 nci fıkrasındaki küçük çiftçi muafılığından faydalanmanın sınırını değiştiren düzenleme 5 nci madde olarak aynen,

Çerçeve 17 nci madde ile değiştirilen, aynı Kanunun sakatlık indirimiyle ilgili 31 nci maddesindeki değişiklik çerçeve 6 nci madde olarak ve özel indirim tutarlarına göre tespit edilen oranlarında değişiklik yapılmak suretiyle,

Çerçeve 5 nci madde ile değiştirilen "Vergi Karnesi Esası" ile ilgili aynı Kanunun 35 nci maddesindeki değişiklik çerçeve 7 nci madde olarak aynen,

Aynı Kanunun 2361 sayılı Kanunla değişik 47 nci maddenin işyerlerinin Emlak Vergisi tarhına esas olarak vergi değerleriyle ilgili 2 numaralı bendinde yer alan 200 000 ve 12 000 liralık parasal sınırların 350 000 ve 24 000 liraya çıkarılmasıyla ilgili düzenlemenin tasarıya çerçeve 8 nci madde olarak ilave edilmesi suretiyle,

Çerçeve 6 ncı madde ile değiştirilen aynı Kanunun 53 ncü maddesinin 1 nci fıkrasındaki götürü gider esasını düzenleyen hüküm, çerçeve 9 ncu madde olarak aynen,

Çerçeve 7 nci madde ile değiştirilen aynı Kanunun 54 ncü maddesinin üçüncü fıkrasının götürü gider emsali ile ilgili 1 numaralı bendi, "Hâsılata büyük ve küçük baş hayvanlar (kümes hayvanları dahil) ile kara ve su avcılığı için % 80, diğer zirai ürünler için % 70 götürü gider emsalinin uygulanması veya," şeklinde değiştirilerek ve çerçeve 10 ncu madde altında yeniden düzenlenmek suretiyle,

Çerçeve 8 nci madde ile değişik aynı Kanunun 55 nci maddesi ile ilgili düzenleme çerçeve 11 nci madde olarak aynen,

Çerçeve 16 ncı madde ile değiştirilen aynı Kanunun 94 ncü maddesinin 8 numaralı bendi ile ilgili düzenleme Komisyonumuzca benimsenmediğinden tasandan çıkartılmak suretiyle,

Aynı Kanunun 105 nci maddesinin 6 numaralı bendinde yapılan değişiklik ile 94 ncü maddenin 8 numaralı bendinde yazılı kazanç ve iratlardan % 20 tevkifat yapılması; kazanç ve iratların nakden veya hesaben ödenmesi halinde; tevkifatın % 33 - 1/3'e (dar mükelleflere % 60'a) tamamlanması hükmü getirilmiştir. Bu suretle vergi alacağı müessesenin mevzuatımıza getirilmiş olması dolayısıyla meydana gelen durumun dengelenmesi, ekonomik canlılığın sağlanması kurumlaşmanın da teşvik edilmesi mümkün olacaktır. Söz konusu kazanç ve iratların dağıtılması halinde tamamı; dağıtılmaması halinde % 20'si tevkifata tabi tutulacaktır. Bu fonların dağıtılmasına kadar kurumun bünyesinde kalarak iç finansman unsuru olarak kullanılması sağlanacaktır. Yapılan bu düzenlemenin çerçeve 12 nci madde olarak tasarıya ilave edilmesi suretiyle,

Çerçeve 9 ncu madde ile değiştirilen aynı Kanunun mükerrer 112 nci maddesindeki 14 ve 22 nci gruplardaki değişiklikler komisyonumuzca benimsenmediğinden tasandan çıkartılmak suretiyle,

Çerçeve 12 nci madde ile değiştirilen aynı Kanunun 2361 sayılı Kanunla değişik Geçici 7 nci maddedeki "Zirai Kazançlarda, Götürü Gider Emsal Nispetinin Uygulanması" ile ilgili hüküm çerçeve 13 ncü madde olarak aynen,

Çerçeve 13, 14 ve 15 nci maddeler ile aynı Kanuna eklenen geçici 17, 18 ve 19 ncu maddeler, çerçeve 14, 15 ve 16 ncı maddeler olarak aynen,

Yürürlükle ilgili tasarının 21 nci maddesi yapılan düzenlemelere uygun şekilde 17 nci madde olarak değiştirilmek suretiyle,

Tasarının 22 nci maddesi 19 ncu madde olarak aynen,

Tasarının başlığı, yapılan düzenlemeye uygun olarak değiştirilmek suretiyle,

Kabul edilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Başkan Yardımcısı

Başkan Yardımcısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

BAZI VERGİ KANUNLARINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 10 ncu maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yarıcılık ortaklık sayılır."

MADDE 2. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 11 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Ticari veya mesleki kazançları dolayısıyla gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlardan zirai faaliyette bulunanlar ile bir biçer-dövere veya benzeri mahiyetteki bir motorlu araca veya birden fazla traktöre sahip olan çiftçiler küçük çiftçi muaflığından faydalanamazlar."

MADDE 3. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşletme büyüklüğü ölçüsü:

Madde 12. — Küçük çiftçi muaflığını tayin bakımından bir takvim yılı içinde nazara alınacak işletme büyüklüğü ölçüleri şunlardır:

- 1 nci grup: Hububat ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplam 250 dönüm;
- 2 nci grup: Bakliyat, afyon, susam, keten, kendir ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 140 dönüm;
- 3 ncü grup: Ayçiçeği ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 100 dönüm;
- 4 ncü grup: Pamuk ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 5 nci grup: Çeltik ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 35 dönüm;
- 6 ncü grup: Pancar ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 7 nci grup: Patates, soğan, sarımsak ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 30 dönüm;
- 8 nci grup: Çay ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 20 dönüm (Mahsul verebilecek hale gelmeyenler hariç);
- 9 ncu grup: Tütün ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 10 ncu grup: Sebze ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 11 nci grup: Sera ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 1 dönüm;
- 12 ncü grup: Kavun ve karpuz ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm;
- 13 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş fındık ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 55 dönüm;
- 14 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş bağ ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 70 dönüm;
- 15 nci grup: Meyve verebilecek hale gelmiş antep fıstığında 550 ağaç;
- 16 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş zeytinliklerde 850 ağaç;
- 17 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş narenciyede 475 ağaç;
- 18 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş elmada 600 ağaç;
- 19 ncu grup: Muz ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 3 dönüm;
- 20 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş kaysıda 750 ağaç;
- 21 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş armut, kiraz, vişne, şeftali 700 ağaç;
- 22 ncü grup: Diğer meyve ve ürün ziraatinde ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm (Meyve ve ürün verebilecek hale gelmeyenler ile palamut hariç incir dahil)
- 23 ncü grup: Büyükbaş hayvan sayısı 50 adet (iş hayvanları ile iki yaşından küçük, büyükbaş hayvanlar hariç);

24 ncü Grup: Küçükbaş hayvan sayısı 250 adet (Bir yaşından küçük, küçükbaş hayvanlar ile kümes hayvanları hariç);

Bakanlar Kurulu, Zirai Kazançlar Merkez Komisyonunun teklifi üzerine, bu ölçüleri gerekli gördüğü bölgeler için bir yıl uygulanmış olmak kaydıyla arazi ve ürün türlerine göre % 25 oranını aşmamak üzere artırmak veya azaltmak suretiyle yeniden tespiti yetkilidir. Bu şekilde tespit olunan ölçüler, Resmi Gazetede yayımlandığı tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren yürürlüğe gider.

Yukarıda yazılı ziraat gruplarının birkaç tanesinin içine giren zirai faaliyetlerin bir arada yapılması halinde, en fazla iki gruba ait işletme büyüklükleri, bu gruplar için tespit olunan hadlerin yarısını aşmadığı takdirde muaflik devam eder.

Yukarıda zikredilen, meyveli ve meyvesiz ağaçlarda meyve ve ürün verebilecek hale gelme durumu başlangıcı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken tespit olunur.

MADDE 4.—193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 13 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Küçük çiftçi muafliğından faydalanabilmek için zirai mahsullerin bir takvim yılı içindeki satış bedelleri tutarının 500 000 lirayı geçmemesi şarttır."

MADDE 17. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 nci maddesinin sakatlık indirimiyle ilgili 3 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3. Sakatlık indirimi: Çalışma gücünün asgari % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgari %60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece sakat, asgari % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılır ve aşağıda belirtilen sakatlık indiriminden faydalanırlar.

Sakatlık indirimi aile reisi için tespit edilen özel indirim tutarının;

- Birinci derece sakatlar için sekiz katı,
- İkinci derece sakatlar için dört katı,
- Üçüncü derece sakatlar için iki katıdır.

Sakatlık derecelerine göre tespit edilecek indirimler, genel ve özel indirim toplamına eklenerek hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık derecelerine tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usuller Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca bu konuda müştereken hazırlanacak bir yönetmelik ile tespit edilir."

MADDE 5. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Vergi karnesi esası:

Madde 35. — A) indirimlerden faydalanmak isteyenler Vergi Usul Kanunu esaslarına göre vergi karnesi almak zorundadırlar.

B) Bu Kanunun 2nci maddesinde sayılan kazanç ve iratları elde edenler (istisna ve muafiyetlerden faydalananlar dahil) vergi karnesi almak ve Gelir Vergisi yönünden durumlarını ve bu durumda meydana gelen değişiklikleri karnelerine yazdırmak zorundadırlar.

Bu bentte yazılı vergi karnesinin ihtiva edeceği hususlar ile karne almaya ilişkin şekil ve esaslar Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir."

MADDE 6. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 53 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yıllık hâsılatları tutarı dört milyon liradan aşağı olan çiftçilerin kazançları götürü gider esasına, dört milyon lira veya daha fazla olan çiftçilerin kazançları ise gerçek kazanç usulüne (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına) göre tespit olunur."

MADDE 7. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 54 ncü maddesinin üçüncü fıkrasının 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve yedinci fıkrası kaldırılmıştır.

"1. Hâsılatla % 70 götürü gider emsalinin uygulanması veya,"

MADDE 8. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 55 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Zirai kazancın işletme hesabı esasına göre tespitinde; hesap dönemi dışındaki mahsullerin değeri giderlere, hesap dönemi sonundaki mahsullerin değeri ise hâsılatla ilave olunur."

MADDE 16.—193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 ncü maddesinin 8 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

8 — Dağıtılın veya dağıtılmasın kurumların yabancı memleketlerde elde ettikleri kazançlar ile Türkiye'de elde ettikleri iştirak kazançları dışında kalan ve Kurumlar Vergisinden muaf veya müstesna kazanç ve iratlarından;

Şu kadarki, kurumların Kurumlar Vergisi Kanununun 8 nci maddesinin 3 numaralı bendi kapsamına giren vergiden müstesna kazanç ve iratları nakden veya hesaben ödendikleri anda tevkifata tabi tutulur."

MADDE 9. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 112 nci maddesinde yer alan ziraat gruplarından 14 ncü ve 22 nci gruplara ilişkin hükümler aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"14 ncü grup: Meyve verebilecek hale gelmiş bağ ziraatinde:

Her bir dönümü için dönümünden 900 lira,"

"22 nci grup: Diğer meyve ve ürün ziraatinde ekili arazinin (meyve ve ürün verebilecek hale gelmeyenler ve palamut hariç, incir dahil)

Her bir dönümü için dönümünden 600 lira."

MADDE 12.— 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa 2361 sayılı Kanunla eklenen geçici 7 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Zirai kazançlarda götürü gider emsal nispetinin uygulanması:

Geçici Madde 7. —1980 Takvim yılına ilişkin olup götürü gider esasına göre vergilendirilen zirai kazançlarda götürü gider emsali bütün zirai mahsuller ile kara ve su avcılığında % 70 olarak uygulanır."

MADDE 13. — 2431 sayılı Tahsilatın Hızlandırılması hakkında Kanunun 8 nci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici 17 nci madde eklenmiştir.

Götürü gider esasından faydalanma:

Geçici Madde 17. —1980 takvim yılı kazançlarını götürü gider esasına göre beyan eden çiftçilerden mezkûr yıl hâsılatları dört milyon lirayı aşmamış olanlar 1981 yılında da götürü gider usulünden faydalanırlar.

MADDE 14. — 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici 18 nci madde eklenmiştir.

İştirak kazançlarında tevkifat:

Geçici Madde 18. — 1980 yılı kazançlarına ilişkin olarak 1981 takvim yılı içinde Kurumlar Vergisi beyannamesi veren kurumların 1980 takvim yılında elde ettikleri ve iştirak kazançları istisnası kapsamına giren kazançları üzerinden dağıtılsın veya dağıtılmasın; 33 1/3 nispetinde vergi tevkifatı yapılır.

MADDE 15. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici 19 ncu madde eklenmiştir.

Geçici Madde 19.—Gerçek usulde vergiye tabi çiftçilerin ziraat işlerinde bilfiil çalışan işçilerin (şoför ve makinist hariç) cretleri vergi karnesi uygulanmasının başlayacağı 1.1.1982 tarihine kadar Gelir Vergisinden müstesnadır.

MADDE 21. —Bu Kanunun;

— 16 ncı maddesi hükmü yayımı tarihinde,

— 15 ve 17 nci maddeleri hükümleri yayımını takibeden

Aybaşında,

— Diğeri hükümleri 1.1.1981 tarihinde,

Yrrlğeri girer.

MADDE 22. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

B. Ulusu

22.4.1981

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU METNİ

31.12.1960 TARİHLİ VE 193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesinin son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2-3. — Tasarının (1-2) nci maddeleri (2-3) ncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İşletme Büyüklüğü Ölçüsü:

Madde 12. — Küçük çiftçi muaflığını tayin bakımından bir takvim yılı içinde nazara alınacak işletme büyüklüğü ölçüsü şunlardır.

- 1 nci Grup: Hububat ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 300 dönüm;
- 2 nci Grup: Bakliyat, afyon, susam, keten, kendir ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 140 dönüm;
- 3 ncü Grup: Ayçiçeği ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 130 dönüm;
- 4 ncü Grup: Pamuk ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm;
- 5 nci Grup: Çeltik ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 6 nci Grup: Pancar ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm;
- 7 nci Grup: Patates, soğan, sarımsak ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 8 nci Grup: Çay ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 20 dönüm (Mahsul verebilecek hale gelmeyenler hariç);
- 9 ncü Grup: Tütün ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm;
- 10 ncü Grup: Sebze ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 40 dönüm;
- 11 nci Grup: Sera ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 1,5 dönüm;
- 12 nci Grup: Kavun ve karpuz ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm;
- 13 ncü Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş fındık ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 60 dönüm;
- 14 ncü Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş bağ ve incir ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 80 dönüm;
- 15 nci Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş antep fıstığında 750 ağaç;
- 16 nci Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş zeytinliklerde 1 200 ağaç;
- 17 nci Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş narenciyede 475 ağaç;
- 18 nci Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş elmada 700 ağaç;
- 19 ncü Grup: Muz ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 3 dönüm;
- 20 nci Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş kaysıda 750 ağaç;
- 21 nci Grup: Meyve verebilecek hale gelmiş armut, kiraz, vişne, şeftali 700 ağaç;
- 22 nci Grup: Diğer meyve ve ürün ziraatında ekili arazinin yüzölçümü toplamı 50 dönüm (Meyve ve ürün verebilecek hale gelmeyenler ile palamut hariç);
- 23 ncü Grup: Büyükbaş hayvan sayısı 50 adet (iş hayvanları ile iki yaşından küçük büyükbaş hayvanlar hariç);
- 24 ncü Grup: Küçükbaş hayvan sayısı 250 adet (Bir yaşından küçük küçükbaş hayvanlar ile kümes hayvanları hariç).

MADDE 5. — Tasarının 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6.— 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 31 nci maddesinin sakatlık indirimi ile ilgili 3 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3. Sakatlık indirimi: Çalışma gücünün asgari % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece sakat, asgari % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece sakat, asgari % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece sakat sayılır ve aşağıda belirtilen sakatlık indiriminden faydalanırlar.

Sakatlık indirimi aile reisi için tespit edilen özel indirim tutarının;

— Birinci derece sakatlar için dört katı,

— ikinci derece sakatlar için iki katı,

— Üçüncü derece sakatlar için bir katıdır.

Sakatlık derecelerine göre tespit edilecek indirimler, genel ve özel indirim toplamına eklenerek hizmet erbabının ücretinden indirilir.

Sakatlık derecelerinin tespit şekli ile uygulamaya ilişkin esas ve usuller Maliye, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca bu konuda müştereken hazırlanacak bir yönetmelik ile tespit edilir."

MADDE 7. — Tasarının 5 nci maddesi 7 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinin 1 nci fıkrasının 2 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. işyerlerinin emlak vergisi tarhına esas olan vergi değerleri toplamı 350 000 lirayı, vergi değeri bilinmeyen hallerde yıllık kira bedeli toplamı 24 000 lirayı aşmamak (yıllık kira bedelinin emsaline nazaran düşük bulunması halinde emsal kira bedeli esas alınır.)

MADDE 9. — Tasarının 6 nci maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10.— 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 54 ncü maddesinin üçüncü fıkrasının 1 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve yedinci fıkrası kaldırılmıştır.

1. Hâsılata büyük ve küçükbaş hayvanlar (kümes hayvanları dahil) ile kara ve su avcılığı için % 80, diğer zirai ürünler için % 70 götürü gider emsalinin uygulanması veya,

MADDE 11. — Tasarının 8 nci maddesi 11 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. —193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 105 nci maddesinin 6 numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

6. 94 ncü maddenin 8 numaralı bendinde yazılı kazanç ve iratlardan % 20, (bu tevkifat söz konusu kazanç ve iratların nakden veya hesaben ödenmesi halinde % 33 1/3'e, dar mükelleflere nakden veya hesaben ödenmesi halinde ise % 60'a tamamlanır.);

MADDE 13-14. — Tasarının (12-13) ncü maddeleri (13-14) ncü maddeler olarak aynen kabuledilmiştir.

MADDE 15-16. — Tasarının (14-15) nci maddeleri (15-16) nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. —Bu Kanunun;

— 6 nci maddesi ile 16 nci maddeye ekli Geçici 19 ncu maddesi hükümleri yayımın takip eden aybaşında,

— Diğer hükümleri 1. 1. 1981 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18. — Tasarının 22 nci maddesi 18 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.